

Fragmentert forskning

TEKST

Bjørnar Olsen

PUBLISERT 5. januar 2012

I Forskningsrådets evaluering av forskning i biologi, medisin og helsefag her til lands får blant annet psykologisk forskning hard medfart av det internasjonale forskningspanelet, kan vi lese i pressen. En titt i rapporten nyanserer bildet. Flere miljøer fikk karakteren «excellent», og panelet skriver at mer enn halvparten av forskningsgruppene var gode eller bedre. Samtidig: «Good» var skalaens midtpunkt, og det var flere grupper *under* enn over dette midtpunktet. Dessuten var det flere forskningsgrupper i kategorien «weak» enn i kategorien «excellent».

«Skal de beste forskerne få mer tid til å forske, må andre ta undervisningen»

En av forklaringene på de svake resultatene ligger ifølge panelet i et politisk skapt system hvor forskningen spres ut over det ganske land. Denne regional- og utdanningspolitikken har vært en suksess når det gjelder å utdanne klinikere til nordområdene, men har også gitt små forskningsmiljøer. Forskning er samarbeid, ikke resultat av den ene geniale personens tanker. Klinikere som inngår i fagfellesskap med god tilbakemeldingskultur, leverer bedre behandlingsresultater. Også forskere er tjent med slike fellesskap.

Forskningspanelet spør også om hvor klokt det er at de fleste ansatte har samme forsknings- og undervisningsplikt. I dag brukes omtrent halvparten av forskernes tid på forskning, mens den andre halvparten går til undervisning. Panelet anbefaler å premiere suksessfulle forskere med færre undervisningstimer og mindre administrativt ansvar. Men skal de beste forskerne få mer tid til å forske, må andre ta undervisningen. Et system hvor «dårlige» forskere ender med mest undervisning, virker heller ikke forlokkende. Kanskje bør man eksplisitt skille mellom forskning og undervisning alt når man rekrutterer? Antall publikasjoner kan gi den beste forskeren, men det er ikke gitt at dette seleksjonskriteriet gir den beste underviseren.

I årene fremover er nettopp rekruttering viktig. Mange forskere går av med pensjon, og det å erstatte en dyktig forsker med en (minst) like kompetent person er ingen enkel oppgave. Nasjonalt er det dessuten nødvendig å gjøre forskning lønnsomt. I dag lønner

det seg mer å bli spesialist og jobbe klinisk enn å ta en doktorgrad og forske. Da mister vi det nødvendige vitenskapelige blikket på klinikken.

Panelet anbefaler også å tenke internasjonalt når det gjelder rekruttering. I en tid hvor mange land kutter kraftig i offentlige budsjetter og ikke har arbeid til sine høyt utdannede, bør Norge kjenne sin besøkelsestid. Kombineres forskningspolitiske visjoner med en ambisiøs rekrutteringspolitikk, vil forhåpentligvis norske forskningsmiljøer være styrket neste gang man evalueres.

bjornar@psykologforeningen.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 1, 2012, side 1

TEKST

Bjørnar Olsen, Sjefredaktør